

Det kan man kalla en resa...

Sommartid är semestertid. Lång ledighet ger tid för resor till när och fjärran. Under våren har brevlådan fyllts av researrangörernas broschyrer. I dagstidningen tar reseannonser allt större plats. Man lockar med upplevelser, spänning, eller varför inte bara säker sol, ifall sommaren inte blir vad vi hoppas på. Den som gör en resa har något att berätta heter det och berätta, det kan Olle Könsberg i Mölle. Här skildrar han en hemresa utöver det vanliga. Olle var endast fyra år gammal och reste tillsammans med sin mamma och sin äldre bror. Resan började i Shanghai och slutade i Stockholm, sex veckor senare.

Familjen Könsberg har sina rötter i Åtvidaberg i Östergötland och räknar sina anor tillbaka till 1600-talet. Olles far Ivan Könsberg, född och uppvuxen i Stockholm, rymde hemifrån år 1887 efter att ha blivit osams med sin far. Han stack iväg norrut och kom så småningom fram till Sundsvall. Där tog han hyra på ett skepp med destination Shanghai. I Shanghai träffade han några svenskar som uppmanade honom att bli kvar där. Han stannade i tio år och tjänstgjorde bl.a. inom den engelska polisen i staden innan han övergick till ett arbete inom skatteväsendet.

När han så småningom kom tillbaka till Stockholm sökte han upp sin familj. Hans syster Elsa, som arbetade på Sveriges första telegrafstation, hade en arbetskamrat som hette Lillie. Ivan blev mycket förtjust i flickan.

– Hon blev min mamma. Jag minns henne som vek, mjuk och underbar. Pappa hade det Könsbergska humöret, säger Olle.

Unge Könsberg hade sitt arbete med beskattning av fastigheter och tomter för engelsmännens räkning i Shanghai att återvända till. Han reste tillbaka 1903. Lite senare reste Lillie efter, med passagerarbåt från Hamburg. Paret vigdes av en svensk missionär i Shanghai.

– Mamma måste ha varit en modig människa, konstaterar Olle.

Familjen Könsberg levde som engelsmän, bland engelsmän. Det var inte brukligt att de engelska damerna ammade sina barn utan en anställd amma försåg de små livnen med mat. Så även i familjen Könsberg. Olle, som föddes 1910, hade, liksom sin äldre bror James, en amma.

Transsibiriska järnvägen

James insjuknade i astma. Det gjorde det omöjligt för familjen att bo kvar i Shanghai. Klimatet där var fuktigt och olämpligt för pojken. År 1914 reste så Lillie Könsberg tillsammans med sina söner, James åtta år och Olle fyra, med båt från Shanghai till Nagasaki i Japan. Därifrån gick färden vidare till Vladivostok. Där steg man på tåget som gick längs den Transsibiriska järnvägen.

Olle erinrar sig några händelser under den långa resan.

– Varje gång man skulle över en flod kom massor av ryska soldater för att skydda tåget och passagerarna mot befarade attentat.

– Jag minns att tåget stannade vid sidan av stationshuset i en stad längs vägen. Det stannade så länge att passagerarna kunde gå upp i staden och handla. Mamma var inne i en affär då hon hörde tågklockan ringa, och trodde det var sista signalen. Hon tog mig i sin famn och sprang. Så råkade hon falla mitt framför en stor sibirisk man som hjälpte oss ombord på tåget.

Tåget for genom Sibirien med destination Moskva.

– Timme efter timme var det samma landskap.

Tundran såg ut som Alvaret på Öland, kunde Olle konstatera, många år senare.

Olles far Ivan Könsberg som chef för den engelska polisen i Shanghai.

Olles amma håller honom i famnen. Pojken till höger är den äldre brodern James.

